

Duikmagazine

augustus/september 2008 • jaargang 5 • nr. 4 • prijs: € 4,50 ●

DUIKEVENEMENT

Curaçao Dive Festival

DUIKHELDEN

Pim van der Horst

EISREPORTAGES

Een ander stuk Rode Zee: Sudan

Het verborgen schoon van Panama

Mooi dichtbij: Tenerife

Op de cover:

Na een schitterende bootduik bij Mushroom Forest, één van de mooiste duikplekken op Curaçao, had de crew nog een speciale verrassing in petto. Aan de rotsachtige kust, die enkele meters vanuit het water oprijst, lag een grot waar je binnen kon zwemmen. Een opening van een halve meter tussen het rotsplafond en het wateroppervlak gaf de ingang aan. Vanaf de boot zag de toegang er benauwend smal uit, maar dat viel mee. Eenmaal onderdoor gezwommen kwam je in een kamer die veel groter en hoger was. Het was opmerkelijk hoe de ondergrondse ruimte indruk maakte op zijn bezoekers. Niet alleen de vele visjes die hier vertoefden voelden zich veilig, maar ook de snorkelaars werden er eventjes stil van. De muren en plafond waren wellicht duizenden jaren oud. Vooral het zicht naar buiten toe was speciaal. Wanneer je je hoofd onder water stak, zag je de donkere muren tot aan de bodem lopen en op de achtergrond een mooie helder blauwe Caraïbische Zee. En net onder het wateroppervlak niets dan trappelende benen van verbaasde snorkelaars. Dit alles duurde niet langer dan tien minuten. Eenmaal terug bij de boot was het nog een lastig karweitje om alle snorkelaars op te pikken. De zee trok de boot soms gevaarlijk dicht tot bij de rotskust. Toch plukte de crew iedereen vakkundig uit het water. Wat een mooie afsluiter na een duik.

Filip Staes

Curaçao Dive Festival

Dushi Curaçao

Het jaarlijkse 'Curaçao Dive Festival' vond plaats van 24 tot 31 mei 2008. Voor duikers dé manier om Curaçao onder- en boven water te leren kennen. Het programma omvatte interessante seminars en workshops onder leiding van bekende professionals uit de duikwereld. Verder kon je naar hartenlust duiken op meer dan 65 internationaal erkende duikplaatsen. Curaçao is aardig, lief en lekker - om het in goed Antilliaans te zeggen: 'dushi Curaçao'!

Tekst & foto's: Filip Staes

Het Curaçao Tourist Board en de lokale duikcentra organiseerden voor de derde keer een kleurrijk en goed gevuld programma. Het was zo samengesteld dat er in de ochtend kon worden gedoken. De middagen waren opgevuld met presentaties en workshops. Hotels uit oost en west stelden hun accommodatie ter beschikking. Zo kon je zelf kiezen waar je heen wilde, zonder al te verre verplaatsingen. In de openingsceremonie in het Breezes Curaçao Resort werd de aftrap gegeven tijdens de officiële opening.

Medisch uurtje

Joel Dovenbarger, vice president op de medische dienst van DAN (Divers Alert

Network) USA, houdt zich sinds 1982 bezig met hyperbarische- en duikgeneeskunde. In 1996 kreeg hij de 'Craig Hoffman Memorial Award' voor zijn bijdrage aan de duikveiligheid. Hij beet de spits af met het identificeren van symptomen bij decompressieziekte. Met voorbeelden van duikongevallen en een aantal foto's toonde hij aan hoe belangrijk het beoordelen van een decompressieongeval was. Hierbij kon hij zich beroepen op een enorme database van statistieken die DAN USA bezit. Als advies gaf hij mee om bij een ongeval de symptomen goed te noteren. Dat zou op een later tijdstip nog wel eens nuttig kunnen zijn.

Tips om je vakantie te redden – zijn tweede presentatie – leken niet overbodig te zijn.

Veel van de duikongevallen waren barotrauma's. Vooral het middenoor barotrauma, gekend als 'oor squeeze' was het meest voorkomend.

Zonder enkele handige materialen en eerste hulpmiddeltjes in de reisapotheekset kan contact met zeedieren je vakantie vergallen. 'Ontgas jezelf door halverwege een intensieve duikweek een duikpauze van 24 uren in te lassen', was de tip van Joel. Te weinig duikers schijnen dat te doen.

DAN USA rapporteerde een opmerkelijk

Opening van het festival in Caraïbische stijl.

Bahia Apartmen

Willemstad

aantal niet-duikgerelateerde ongevallen onder hun verzekerden. Sommige klanten gingen op vakantie met de motor of bromfiets rijden. Probleem was echter dat deze mensen slachtoffer werden van hun gebrek aan ervaring.

Habitat huisrif

Manager Anne-Marie Vermeer runt haar duikcenter Easy Divers met haar team op professionele wijze. Het prachtig gelegen duikcentrum biedt volop comfort aan de meest verwerende duiker. Dagelijks worden er 'twee tanks'-duiken gemaakt. Die gaan per boot naar meer dan 35 duikplaatsen langs de zuidwestkant van het eiland. Ook het huisrif Nos

Kas mag gezien worden. Duikvrijheid is hier een begrip. Dat betekent: pak een fles en spring in het water wanneer je wilt. Duikers met brevet mogen 24 uren per dag duiken. Gevulde flessen staan dag en nacht ter beschikking.

Aan het einde van de steiger stap je via enkele treden het turkooisblauwe water in. Een touw begeleidt je naar de drop off en loopt door tot dertig meter diepte. Handig voor de terugkeer. Of je nu naar rechts of links gaat, overal vind je een enorme hoeveelheid koralen en sponzen. Lange buisponzen staan roerloos in de milde stroming. Als duiker lijkt je door een sprookjesbos te zweven. De reusach-

tige oranje sponzen steken fel af tegen de achtergrond. Kerstboomwormpjes staan massaal te pronken, terwijl Franse keizersvissen op zoek gaan naar voedsel. Overal waar je kijkt, vind je leven. Het water heeft een aangename temperatuur van 27°C. Elke vierkante centimeter is benut en het zicht is wel dertig meter. Voor fotografen is er een dilemma: breedhoek of macro? Een onmogelijke keuze.

Op dieet

Bij George Safirowski was de presentatie vermakelijk. 'Instant scuba diet' deed niet meteen vermoeden dat het over uittrimmen ging. Hij plaatste zijn luisterraars op een lood-diet. Te veel duikers zijn volgens hem te zwaar uitgedoed. Zijn manier van voorstellen liet niets aan verbeelding over, wat het geheel veel luchtiger maakte. Je masker leegmaken tussen oppervlakte en bodem of uittrimmen op de toppen van je vinnen, maar dan met je gezicht naar boven, waren bij hem standaardprocedures. 'Wanneer dingen fout gaan' – zijn tweede voorstelling – ging dieper in op de duikveiligheid. Hoe zou je je materiaal en technieken kunnen verbeteren? Hij benadrukte dat dit zijn interpretatie was. Eén van de voorbeelden was de positie van de reserve-ademautomaat. Die zou volgens hem langs de linkerschouder van een duiker moeten hangen. Reden hier-

Franse keizervis

Koffervis

Praktische informatie

Vluchten: Verschillende maatschappijen vliegen zo goed als dagelijks vanuit Amsterdam, waaronder KLM, Martinair en Arke fly.

Taal: Papiaments, een Creoolse taal. Over het algemeen verstaat iedereen goed Nederlands, Engels en Spaans.

Valuta: De Nederlandse Antilliaanse gulden en dollars. Euro's worden aanvaard op plaatsen waar een €-sticker hangt. Pinnen kan op verschillende locaties. Visa, Mastercard of creditcard worden op de meeste plaatsen aanvaard.

Tijdsverschil: Vijf uur vroeger in de winter, zes uur in de zomer.

Netspanning: 110 tot 130 volt, adapter is nodig. Sommige hotels hebben een 220 volt aansluiting op de kamers.

Klimaat: De gemiddelde dagtemperatuur is 27°C met een verkoelende passaatwind. Let op voor verbranden, vooral tijdens het snorkelen. Het regenseizoen is van oktober tot februari met korte incidentele buien, vooral 's nachts.

Gemiddelde watertemperatuur: 25°C.

Duikcentra: Overal op het eiland. Aanraders zijn het prachtig gelegen en uitstekend gerunde www.habitatdiveresorts.com en het rustig, klein en sfeervolle Bahia Diving: www.bahia-apartments.com

Waarom Curaçao? Klimaat, schitterende baaien, koloniale architectuur, lekkere en gevarieerde internationale keukens, multiculturele rijkdom, ruime verscheidenheid aan hotels en appartementen, volle evenementenkalender, voordelig winkelen en nog veel meer, zie www.curaçao.com

Dushi Curaçao

Erwin met zijn onder de habitat-steiger.

voor was dat de meeste automaten via rechts heel slecht kunnen worden aange-reikt. De slang moet worden omgebogen. Er zijn natuurlijk automaten die dat probleem niet hebben.

Het dragen van loodpockets was voor George ook een hekel punt. Hef maar eens vijf kilogram lood bij een horizon-taal liggend slachtoffer uit het trimjacket. Dat kun je in diep water onmogelijk optillen. Het waren kritische noten, die je aan het denken zette.

Duiken in de lagune

Bij Lagun, in het zuidwesten van het eiland runnen Peter en Thea Koster een klein en gezellig appartementencomplex. Bahia Apartments en Diving ligt bovenaan een lagune met een prachtig strand. Een unieke en rustige locatie. De appartementen zijn netjes verzorgd en recent gerenoveerd.

De kleinschalige duikbasis beschikt over het nieuwste duikmateriaal. Fraukje Vonk is verantwoordelijk voor alle duikactiviteiten. De lagune is geschikt voor opleidingen. Oefeningen kunnen makkelijk op de zandbodem worden gedaan. Pijlstaartinktvis en de huisschildpad komen er supporteren. Even verder vind je het kleurrijke rif. Fraukje is trots op 'haar' huisrif en terecht. Baarzen, koffiervissen, vijlvissen en murenes passeren de revue. Ook hier groeien enorme buis- en beker-sponzen. Dat komt door het voedselrijke water in combinatie met een lichte stroming. De poreuze zeeroede, een zachte

koraalsoort, is hier meer dan twee meter hoog. Een porseleinen zeeslak zit onderaan een tak koraal. Omdat de slak zijn gevlekte mantel verstopt om zich te camoufleren, blijft de schelp altijd schoon. 's Nachts zoekt het dier naar voedsel.

Betere fototechnieken

Met goede tips uit eigen werk boeide Andreas Voeller menig luisteraar. De instellingen waarmee hij zijn foto's genomen had, maakten alles veel duidelijker. Hij liet voor verschillende soorten camera's onder andere de macro- en witbalansinstellingen zien. De Magic Filter, een uitvinding van Dr. Alex Mustard en Peter Rowlands, kwam uitvoerig aan bod. Door deze filter kun je zonder flits fotograferen en toch mooie kleuren op foto's krijgen. Voorwaarde is dat er genoeg daglicht aanwezig is. De filter bestaat voor zowel compact- als spiegelreflextoestellen en wordt voor of achter de lens geplaatst. Ze bestaan ondertussen ook voor 'groene' wateren. Bij het gebruik van de filter moet de witbalans handmatig worden ingesteld. Voor de camera's die dat niet kunnen, bestaat er ook een Auto Magic Filter. In principe moet er met de zon mee worden gefotografeerd, maar er zijn al mooie resultaten behaald door te experimenteren en tegen de regels in te gaan. Een tip van de maestro: 'Volg verschillende fotocursussen, dat heb ik ook gedaan. Leer van je slechte foto's, gooi ze niet weg. Zelf ben ik lid van de fotocirkel

Kerstboomvormpjes

Andreas 'Andi' Voeltz

De 32-jarige Duitse onderwaterfotograaf en filmmaker Andreas Voeltz uit Berlijn kwam voor het eerst in contact met fotografie tijdens zijn studie op de universiteit. Pas bij het behalen van zijn advanced open water-brevet pikte hij de draad weer op en begon onmiddellijk met digitale fotografie. Die stond toen nog in de kinderschoenen. In 1999 schafte hij zich een compactcamera en behuizing aan. Vandaag beschikt hij over een Canon Eos SD in een Hugyfot behuizing. Als flitser gebruikt hij de Subtronic en heel wat lenzen en lenspoorten. Andi, zoals hij wordt genoemd, was en is nog steeds betrokken in het Magic Filter-project en publiceerde verscheidene artikelen over fotografie met filters. Zijn foto's zijn gepubliceerd op verschillende covers van magazines in Duitsland en Nederland.

Zijn hoofdproject sinds 2002 is de website www.digideep.com, waarvan hij medestichter is. Deze website heeft meer dan 30200 geregistreerde bezoekers. Elke maand komen er 500 bij. De site beschikt onder andere over een gratis materiaaldatabase en forum met 6575 leden waar je allerlei onderwerpen en advies kunt vinden. Beelden met achtergrondverhalen genomen tijdens het Curaçao Dive Festival werden dezelfde dag nog online geplaatst. In 2005 werd hij ingehuurd door PADI om de digitale fotografie cursus mee te ontwikkelen. Deze introductie in digitale fotografie kwam in januari 2006 uit en werd wereldwijd verspreid. De handleiding is beschikbaar in acht talen. Dit was het moment voor hem waarbij zijn hobby veranderde in een baan. Vandaag reist Andi als freelance journalist de wereld rond voor allerlei tijdschriften.

**Als duiker lijkt je door
een sprookjesbos te zweven**

Dushi Curaçao

in Berlijn, een groep van enthousiaste fotografen die tweemaandelijks samen-
komen en ideeën uitwisselen.'

Mushroom Forest

Eén van de top duikplaatsen in de
Caraïben is Mushroom Forest. De naam
komt voort uit de reusachtige padden-
stoelvormige sterkoraal formaties die
over het hele rif groeien. Sterkoralen zijn
echte rifbouwers, maar ze groeien lang-
zaam. Op deze plek moeten ze dus al zeer
oud zijn. De paddenstoelvorm is
ontstaan doordat er aan de basis erosie is.
Daar zorgen vissen, schelpen en sponzen
voor. Het rif begint op twaalf meter en is
een uitgestrekt plateau dat langzaam
afloopt tot achttien meter. Daarna gaat
het iets steiler de diepte in. Het is een
ideaal schuiloord voor de kleine rifbewo-
ners. Soms krijg je de meest waanzinnige
kleuren te zien, zoals een multigekeurde
achtergrond met daarop takken van
sponzen in knal paars. Het lijkt een
abstract schilderij met een gedurfd
compositie in de meest felle kleuren.
Nabij de kliffen is er een grot. Er is
voldoende ruimte om er al snorkelend
door te gaan. Eenmaal in de grot is het
onder het wateroppervlak een prachtig
zicht naar buiten. Een school jonge visjes
zoekt bescherming. Het felblauwe

Of je nu rechts of links gaat, overal vind je een enorme hoeveelheid koralen en sponzen

Caraïbische water speelt met de altijd aanwezige zon. Het resultaat is een glinsterende blauwe kamer.

Wetenschap en kunst

Tussendoor werd er kunst op doek gezet onder leiding van Ron G. Steven die op passionele wijze het penseel hanteerde. Het resultaat was een serie van mooie marine kunstwerkjes. Dr. Juan Botero vertelde in zijn uiteenzetting over verscheidene aandoeningen waarmee je beter niet duikt. Maryke Kolenousky gaf dan weer goede redenen om wel te duiken. Deze fotografe en biologe had het over 'coral spawning' dat elk jaar in september en oktober plaatsvindt. Een fenomeen dat zich enkele dagen na volle maan afspeelt bij een bepaalde watertemperatuur. Diverse koralen, sponzen en andere organismen zorgen dan voor de voortplanting. Er zijn zelfs tabellen opge maakt op welk tijdstip dat gebeurt. Het water lijkt op dat moment op een omgekeerde sneeuwstorm. Het Wet Digital team toonde kunst op doek, maar dan in videoformaat. Robert

Ahlgren en David Eaton uit Texas lieten de mooiste beelden van Curaçao zien. David's foto's en Robert's filmbeelden wisselden elkaar ineenvloeiend af in een mooi geëditeerd geheel. De muziek werd speciaal voor de beelden gecomponeerd. De laatste nieuwe soft- en hardware van Apple werd gebruikt, waardoor de onderwaterflora en fauna er opgepoetst uitzag. Bij de beelden van de coral spawning zat je er middenin. Voor hun nieuwe projecten werken ze met full HD presentaties in Divx-formaat en het nieuwe vertical video-formaat voor breedbeeld HD-presentaties.

Afsluiter

Het einde van het festival had plaats in het Habitat Resort. De erkenningsceremonie en cocktailparty waren een waardige afsluiter van een mooie en leerrijke week. Vele sociale contacten werden gelegd tussen duikers vanuit de hele wereld. Volgend jaar, in 2009 vindt het festival van 23 tot 30 mei plaats. De moeite om er bij te zijn. Te otro biaha; tot volgende keer! ●

George Safirowski

Op achttienjarige leeftijd deed George Safirowski zijn eerste duikervaring op in een zwembad bij zijn woonplaats New Jersey. Enkele jaren later, in 1976, kreeg hij de smaak echt te pakken na een reis in de Caraïben. Eenmaal thuis, nog steeds onder de indruk van zijn ervaringen, behaalde hij zijn eerste duikbrevet.

In 1985 werd hij NAUI course director. Duikers kwamen bij hem voor advies en zo groeide zijn interesse om het duiken veiliger te maken. Hij schreef mee aan cursussen voor zuurstofbehandeling. Die worden nog steeds door PADI gebruikt.

Hij werd instructeur in een firma voor publieke veiligheid die wereldwijd opereert. Zijn expertise werd gevraagd bij het analyseren van duikongevallen. 'Als je ongevallen analyseert, merk je dat er zogenaamde rode vlaggen waren', zegt hij.

Zijn gedrevenheid bracht hem op plaatsen als de Bahama's, Bonaire en Curaçao. Daar gaf hij trainingen in veiligheids- en reddingstechnieken aan medewerkers van duikcentra. In Curaçao werd hij verliefd op één van de knappe instructrices en trouwde. Ze hebben nog steeds hun tweede thuis op het eiland.

Als het over duikveiligheid gaat, is George heel duidelijk: 'Een buddyteam is geen team, tenzij ze beiden getraind zijn in reddingstechnieken. Wanneer er zich een incident voordoet, moeten ze allebei in staat zijn de ander te helpen.' Zijn doel is duikers te laten nadenken over hun manier van duiken. Zo kunnen problemen worden vermeden. Een oneindigende missie voor hem.

Afsluiting van het Curaçao Dive Festival.

